

Cultura i Mentalitats a l'Època Moderna

Codi: 100375

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: José Luis Betrán Moya

Correu electrònic: joseluis.betran@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Doris Moreno Martinez

Prerequisits

Cal conèixer els capítols sobre cultura de les històries universals, història d'Espanya i de Catalunya estudiades durant l'ensenyament secundari i les assignatures obligatòries del grau d'Història.

Objectius

L'assignatura pretén abordar l'estudi de la cultura i les mentalitats al llarg de l'època moderna (segles XVI, XVII i XVIII). Els objectius específics són:

1. Coneixement de les aportacions o llegats de cadascun dels tres grans corrents culturals del període estudiat: Renaixement, Barroc i Il·lustració.
2. Anàlisi dels mitjans o canals de difusió de la cultura, fonamentalment impresa, en tots els seus vessants i a través de l'educació.
3. Estudi de les mentalitats, enteses com a manifestacions o expressions de la faceta no racional de l'home: el sentit lúdic i tràgic de la vida, la religiositat popular, els sentiments...

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica.
- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
3. Identificar les qüestions clau que defineixen les característiques de l'Espanya de l'Època Moderna.
4. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
5. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
6. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
7. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
8. Resoldre críticament els problemes historiogràfics propis dels estudis de la història moderna d'Espanya.
9. Sintetitzar críticament els principals enfocaments temàtics de la historiografia sobre l'Espanya de l'Època Moderna.
10. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
11. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

1. La història cultural i la història de les mentalitats.
2. Família i cultura a l'Antic Règim.
3. L'educació al període modern.
4. Tolerància versus intolerància durant l'Edat Moderna.
5. La renovació espiritual d'Occident entre els segles XVI i XVIII.
6. El sentit lúdic de la vida. La festa a l'Antic Regim.
7. L'ocàs dels homes: la por i les actituds davant la mort.

Metodologia

1. Classes teòriques amb comentaris de text seleccionats.
1. Elaboració de dossiers d'articles fonamentals per a la preparació d'aspectes no abordables a les classes.
1. Es contempla la possibilitat de conèixer algunes col·leccions documentals interessants: els fons de manuscrits conservats a la Biblioteca Universitària de Barcelona, l'Institut Municipal d'Història de la Ciutat de Barcelona, així com el fons de manuscrits i la col·lecció "Fulletts Bonsoms" de la Biblioteca de Catalunya.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	39	1,56	4, 7, 10
Exercicis pautats a classe o a través del Campus Virtual	18	0,72	2, 4, 7, 10

Tipus: Supervisades

Tutories	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Preparació i estudi individual de la matèria	40	1,6	1
Redacció de treballs i preparació de comentaris o ressenyes	35	1,4	4, 6, 10, 11

Avaluació

Avaluació

La matèria s'avaluarà de forma continuada aplicant els següents criteris:

- 2 Proves escrites de la part teòrica de l'assignatura. 70%: 1 Examen (35%) - 2 Examen (35%)
- Realització de treballs, recensions, resums i preparació de comentaris orals i seminaris. 20%
- Exposició i comentaris orals en els seminaris de discussió. 10%

Les característiques i dates de realització i lliuament de totes aquestes proves s'explicaran el primer dia de classe i estaran disponibles als mitjans virtuals de l'assignatura. Es realitzaran en funció de la progressió temporal i temàtica del quadrimestre.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de forums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams Teams. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

S'aproval'assignatura si s'aconsegueix un mínim de 5 punts (sobre 10) amb la suma de les qualificacions de totes les activitats d'avaluació realitzades.

L'alumne/a es considera "no avaluable" si ha lliurat menys del 30% de les evidències avaluable (exàmens i treballs) del total de l' assignatura.

Sobre el plagiat: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. Els actes d'avaluació en que hi hagi hagut irregularitats no seran recuperables.

D'acord amb les guies d'expressió escrita del nostre grau s'avaluarà la correcció ortogràfica, d'expressió, lèxic, i sintaxi. La reiteració de faltes d'ortografia o gramaticals pot ser penalitzada d'entre 0'2-0'25 per cada falta comesa sobre la nota final. Les faltes repetides (mínim quatre) poden suposar una penalització màxima del 10% de la nota de la prova realitzada.

L'alumne/a té dret a revisar els resultats de les proves realitzades. En el moment de la realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat (moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Recuperació

Tal i com estableix el protocol de recuperació de la Facultat de Filosofia i Lletres, per tal de tenir dret a la recuperació "l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total" i haver obtingut una qualificació mínima final de 3,5 punts. Només seran recuperables els examens de síntesi. Queden excloses del procés de recuperació les pràctiques.

La recuperació consistirà en un examen del global de l'assignatura, i tindrà lloc en la data establerta per la Facultat.

La nota màxima que es podrà obtenir en el procés de recuperació és un 5 (APROVAT).

En cap cas es podrà plantejar la recuperació com un mecanisme per a millorar la nota dels/de les alumnes que ja haguessin aprovat l'assignatura en el procés normal d'avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentacions i participació activa a classe	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Proves escrites teòriques	70% (35% + 35%)	3	0,12	2, 7, 10
Treballs i ressenyes	20%	0	0	1, 2, 4, 6, 10, 11

Bibliografia

BAJTIN, M.: *La cultura popular en la Edad Media y en el Renacimiento*, Alianza, Madrid, 1987.

BARZUN, J.: *Del amanecer a la decadencia. Quinientos años de vida cultural en Occidente*, Taurus, Madrid, 2001.

BENNASSAR, B.: *Los españoles*. Circulo de Lectores, Barcelona, 1990.

BOUZA ALVAREZ, F. J.: *Del escribano a la biblioteca. la civilizacion escrita europea en la alta Edad Moderna (siglos XV-XVII)*. Sintesis, Madrid, 1992.

BURKE, P.: *La cultura popular en la Europa moderna*, Alianza, Madrid, 1989

BURKE, P.: *Hibridismo cultural*, Akal, Madrid, 2010.

CANDAU CHACON, Mª Luisa: *La religiosidad en la Edad Moderna*, Sintesis, Madrid, 2020.

CARO BAROJA, J.: *Las formas complejas de la vida religiosa (Siglos XVI y XVII)*, Sarpe, Madrid, 1985.

CHARTIER, R.: *El mundo como representacion. Historia cultural: entre práctica y representación*, Gedisa, Barcelona, 1992.

DELUMEAU, J.: *El miedo en Occidente*, Taurus, Madrid, 1989.

FRANCO, G.: *Cultura y mentalidad en la edad moderna*, Editorial Merablum, Sevilla, 1998.

GARCIA CARCEL, R.: *Las culturas del Siglo de Oro*, Editorial Historia 16, Madrid, 1989.

GARCIA CARCEL, R. i MORENO MARTINEZ, D.: *Inquisición. Historia crítica*. Temas de Hoy, Madrid, 2000.

GARCIA CARCEL, R. i SERRANO, E. (eds.): *Historia de la tolerancia en España*, Cátedra, Madrid, 2021.

HUIZINGA, J.: *El otoño de la Edad Media*. Alianza Universidad, Madrid, 1978.

MEREU, I.: *Historia de la intolerancia en Europa*, Paidós Iberica, Barcelona, 2003.

OLIVARI, M.: *Avisos, pasquines y rumores. Los comienzos de la opinión pública en la España del sigloXVII*. Cátedra, Madrid, 2014.

PEÑA, M. (Ed.): *La vida cotidiana en el mundo hispánico (siglos XVI-XVIII)*, Abadaeditores, Madrid, 2012.

RODRIGUEZ-SAN PEDRO, L. E. i SANCHEZ LORA J. L.: *Los siglos XVI-XVII. Cultura y vida cotidiana*, Editorial Síntesis, Madrid, 2000.

SAAVEDRA. P. i SOBRADO, H.: *El Siglo de las Luces. Cultura y vida cotidiana*, Síntesis, Madrid, 2004.

Programari

*